

Câteva fragmente din „Galapagos”, de Kurt Vonnegut, sau gânduri despre creierul speciei noastre

written by Redactia Marginalia | November 27, 2020

„În vremea aceea [*acum un million de ani, în anul 1986*], ființele omenești aveau creiere mult mai mari decât acum, și din cauza acestui fapt se puteau înșela ușor asupra unor lucruri care le păreau misterioase.” (p. 11)

„Prin urmare, pun următoarea întrebare, deși nu e nimeni prin apropiere care să-mi răspundă: poate fi pus la îndoială faptul că asemenea creiere cântărind trei kilograme fiecare au constituit cândva deficiențe aproape fatale pentru evoluția rasei umane?

O a doua întrebare: ce cauză a putut exista, în acele vremuri îndepărtate, în afară de sistemul nostru nervos extrem de complicat, pentru relele pe care le vedeam sau despre care auzeam aproape pretutindeni?

Răspunsul meu: nu a existat nici o altă cauză.

Aceasta era o planetă absolut inocentă, cu excepția acelor creiere foarte, foarte mari.” (p. 18)

„Părerile puteau tot așa de bine să ghideze acțiunile oamenilor ca și realitățile concrete. Ele erau, însă, supuse unor răsturnări intempestive, așa cum realitățile concrete nu puteau fi niciodată. În felul acesta, Insulele Galapagos puteau fi considerate un iad la un moment dat, și un rai în momentul următor, iar Iulius Cezar putea fi un mare om de stat la un moment dat sau un simplu măcelar în clipa următoare. Tot așa, moneda de hârtie a Ecuadorului putea fi schimbată pe alimente, adăpost și îmbrăcăminte într-o zi și să fie bună numai ca așternut într-o colivie, în ziua următoare, sau universul putea fi creat de Atotputernicul Dumnezeu acum, pentru a se spune apoi imediat că apăruse dintr-o explozie colosală – și așa mai departe.

Mulțumită scăderii puterii creierului, oamenii nu mai sunt distrași acum de către spiridușii părerilor de la principalele preocupări legate de viață.” (p. 27)

„Ceea ce făcea căsătoria foarte dificilă în acele vremuri îndepărtate era același inventator de multe și mari necazuri: creierul supradimensionat. Acest computer greoi avea multe păreri contradictorii despre prea multe probleme diferite, toate exprimate simultan, și trecea de la o părere la alta, sau de la un subiect la altul atât de repede încât o discuție dintre un soț și o soție, într-o atmosferă de tensiune, se putea termina ca o bătaie între niște orbi care se deplsează pe patine cu rotile. [...] La ce ajuta această nestatornicie emoțională, ca să nu-i spunem sminteală, din capetele ființelor despre care se presupunea că trebuie să rămână împreună, cel puțin timpul necesar creșterii unui pui de om – ceea ce însemna cam paisprezece ani sau așa ceva?” (p. 79)

„În vremurile de demult, când copilăriile erau deseori atât de prelungite, nu era deloc surprinzător faptul că mulți oameni căpătaseră un obicei pe care îl păstrau apoi viața întreagă: de a crede că și după moartea părinților, cineva veghea permanent asupra lor – Dumnezeu, sau vreun sfânt, sau înger păzitor, sau stelele, sau orice alceva.

Oamenii nu mai au asemenea iluzii astăzi. Ei află foarte de timpuriu în ce fel de lume trăiesc și rari sunt acei adulți care să nu-și fi văzut câte un frate sau un părinte neatent mâncat de viu de vreo balenă ucigașă sau vreun rechin.” (p. 140)

„Mai există încă o deficiență omenească pe care legea selecției naturale trebuie să o remedieze: când oamenii din ziua de azi au burțile pline, sunt exact ca strămoșii lor de acum un million de ani: își dau seama foarte greu de unele situații îngrozitoare în care se pot găsi. Atunci uită să se ferească de rechini și de balene.

Această încetineală era un defect care avea urmări deosebit de tragice acum un million de ani, deoarece persoanele care erau cel mai bine informate în privința stării planetei [*crizei economice, războiului*] și suficient de bogate și puternice pentru a înceti risipa și distrugerile care aveau loc erau, prin definiție, bine hrănite.

Prin urmare, totul era întodeauna perfect în ceea ce îi privea pe ei.” (p. 147-148)

Kurt Vonnegut, *Galapagos*, traducere de Virgiliu Ștefănescu-Drăgănești, Editura ART, 2014.